

Mattilsynet

Avdeling landdyr, seksjon produksjonsdyr sør

v/ Gunn Kristin Osaland

Deres referanse:

Vår referanse: 25/25441

Ås, 30.1.2026

Veterinærinstituttet viser til e-post fra Gunn Kristin Osaland, Mattilsynet datert 17.12.25:

“Spørsmål om aktuelle sykdomsagens i forbindelse med etablering av biogassanlegg.

Ved godkjenning av biogassanlegg skal anlegget være plassert i en viss avstand til områder det holdes produksjonsdyr. Avstanden skal fastsettes på en måte som sikrer at biogassanlegget ikke medfører en uakseptabel risiko for at sykdom overføres til mennesker eller dyr. Ved vurdering av en slik godkjenning er aktuelle sykdomsagens viktig å kjenne til.

Mattilsynet ønsker en vurdering av agens, primært liste 1 og liste 2-sykdommer hos fjørfe, som kan innebære smitte over til nærliggende fjørfeanlegg ved normal drift av biogassanlegg. Vi tenker normal drift som inntransport, bearbeiding og uttak av sluttprodukt.

Animaliebiproduktforskriften, forordning (EU) 142/2011 omtaler biogassanlegg blant annet i vedlegg V kapittel I, avsnitt 1, punkt 3.

Vi ber Veterinærinstituttet hjelpe oss med en vurdering av dette.”

Smittestoff av betydning ved etablering av biogassanlegg i nærhet av fjørfeanlegg

Biogassanlegg er en løsning for bærekraftig utnyttelse av organisk materiale og biprodukter. Dersom slike anlegg er riktig lokalisert og dimensjonert, kan de også spille en sentral rolle i beredskapssituasjoner knyttet til sanering etter sykdomsutbrudd i husdyrproduksjonen, gjennom sikker behandling og uskadeliggjøring av smittefarlig avfall.

Biosikkerhetstiltakene ved fjørfeanlegg bør være på et nivå som sikrer tilstrekkelig bioeksklusjon ut ifra den smitterisiko som anlegget er eksponert for. Smittepress fra ulike agens vil variere over tid. Enkelte smittestoffer finnes naturlig i faunaen/miljøet, og noen forekommer i andre dyrehold inkludert hobbyfuglehold. Det er mulig å iverksette forebyggende tiltak, men det er ikke alltid mulig å forutsi når man kan bli eksponert for smittsomme agens eller hvilken smitterisiko som til enhver tid foreligger. Det samme gjelder i forhold til normaldriften ved et

biogassanlegg og smitterisikoen assosiert med dette. Med dette som utgangspunkt vil biosikkerhetsnivået ved tilgrensende fjørfeanlegg være det som har størst betydning for hvorvidt smitteintroduksjon kan finne sted.

Flere faktorer virker inn på sannsynligheten for eksponering for smittestoffer fra en biogassvirksomhet i den daglige driften. Eksempler på dette er; hva er råvarekildene (type husdyrgjødsel, andre animalske biprodukter eller kadaver), hvor og hvordan blir dette transportert og losset, avstand og topografi i forhold til fjørfeanlegg, hvorvidt det er planlagt å bruke termo- eller mesofile prosesser og/eller pasteurisering eller andre hygieniseringstiltak som sikrer inaktivering av patogener, og sikring mot forurensning av drikkevann eller overflatevann som kan nå fjørfeanlegg. Biogassanlegg som behandler animalske biprodukter eller avledede produkter er strengt regulert i forordning (EU) nr. 1069/2009 artikkel 25 og forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg V kapittel II. Overlevelse av smittestoffer vil generelt være lavere ved termofil anaerob nedbrytning som foregår ved høyere temperaturer. De fleste bakterier, virus og sopp inaktiveres ved temperaturer på 60 – 65 °C. Overlevelse av smittestoffer i husdyrgjødsel avhenger blant annet av tørrstoffinnhold, pH, temperatur, eksponering for sollys og patogenets evne til overlevelse utenfor verten.

Et biogassanlegg vil i utgangspunktet ikke motta husdyrgjødsel fra anlegg med påviste liste-1 eller liste-2 sykdommer, ettersom slike anlegg vil være underlagt restriksjoner i forbindelse med sykdomsutbruddet. Meldepliktige infeksjonssykdommer påvises svært sjelden i kommersielle fjørfebesetninger i Norge. Enkelte sykdommer påvises riktignok oftere i hobbyfuglehold (jf. [Dyrehelserapporten 2024](#)), men disse vil i praksis ikke levere gjødsel til biogassanlegg. Potensiell kontaminering fra villfugl eller skadedyr i forbindelse med håndtering og mellomlagring av gjødsel på opprinnelsesanlegget er ikke vurdert, da dette i stor grad vil avhenge av lokale forhold og driftsrutiner, og ikke lar seg vurdere generelt på en pålitelig måte. Vurderingene nedenfor baserer seg på disse forutsetningene.

For fjørfe har Norge overvåkings- og kontrollprogrammer for Newcastle Disease (ND), Aviær influensa (AI), infeksjøs laryngotrakeitt (ILT), aviær rhinotrakeitt (ART), Mycoplasma, Campylobacter og Salmonella. Programmene omfatter ikke nødvendigvis alle ledd i produksjonen, og noen av de mest fryktede patogenene kan potensielt forekomme i milde varianter som gir svake eller manglende kliniske tegn (som f.eks. lentogene ND-virus og lavpatogene aviære H5/H7-influenzavirus). Driftsopplegget i fjørfeanlegget er basert på puljedrift, som innebærer at fjørfehuset tømmes fullstendig for dyr og gjødsel etter hver produksjonsperiode. Flokkens helsestatus overvåkes systematisk gjennom hele innsettet ved hjelp av løpende registreringer av helsedata og produksjonsparametre. På denne bakgrunn vurderes det som lite sannsynlig at et utbrudd av alvorlig, meldepliktig sykdom vil forekomme uten at det oppdages. Det er likevel viktig å opprettholde årvåkenhet og sikre oppfølging av fjørfebesetninger med sykdom eller generell nedsatt produksjon.

Hver nyetablering har sine særegenheter som må vektlegges i en vurdering av risiko for smitte over til nærliggende husdyrproduksjon. Hensikten med dette dokumentet er å gi informasjon om forekomst og smitteveier for liste 1- og liste 2-sykdommer som har relevans for fjørfe, slik at dette kan brukes som kunnskapsgrunnlag for særskilte risikovurderinger ved nyetableringer av biogassanlegg i nærhet av fjørfevirksomheter. I tillegg til vurdering av risiko knyttet til den daglige driften bør man også vurdere faren for lekkasjer og utilsiktede utslipp, da slike hendelser dessverre kan forekomme. Eksempler er lekkasje fra lagringstanker og kontaminering av miljø i forbindelse med transport og lossing.

Luftbåren smitteoverføring vurderes som den mest relevante smitteveien i situasjoner der biogassanlegg håndterer husdyrgjødsel eller annet organisk materiale som kan inneholde patogener. Ved håndtering av materialet ved ankomst og lossing kan det dannes aerosoler som kan inneholde smittestoff. Dannelse av smittsomme aerosoler innebærer at agens blir fordelt i små partikler i lufta som har evne til å forbli luftbårne over tid. Større partikler faller raskere til bakken og transporteres i liten grad i luft. Virus er mindre enn bakterier og har generelt en større evne til å danne aerosoler. Luftbåren smitteoverføring avhenger av at agens kan danne smittsomme aerosoler, samt forbli infeksiose og transporteres over tilstrekkelig tid til å komme i kontakt med mottakelige arter. I tillegg må konsentrasjonen av smittestoff være tilstrekkelig for å utgjøre en infeksjons dose. Eksponering for luftbåren smitte er ikke begrenset til inhalasjon, ettersom smittsomme aerosoler kan gi kontaminering av utstyr, overflater og fôr- og vannkilder, som indirekte kan utgjøre en relevant smittevei. Værforhold kan ha stor betydning for smittefaren. Smittsomme aerosoler kan flyttes over større avstander under gunstige vindforhold, mens nedbør, luftfuktighet og sollys har en reduserende effekt på spredning og overlevelse.

Indirekte smitteoverføring via fugler, skadedyr og insekter som kan bevege seg mellom anlegg kan forekomme, men den epidemiologiske betydningen vil avhenge av praktiske forhold ved driften, hygieniske rutiner, skadedyrkontroll og det generelle biosikkerhetsnivået ved de enkelte anleggene.

Relevante smittestoffer

Vi viser til Vedlegg 1 i Forskrift om dyrehelse (dyrehelseforskriften) og liste over sykdommer som er relevante for fjørfe.

Dersom et biogassanlegg skal kunne ta imot risikoavfall (gjødsel og kadavre) fra besetninger med bekreftede utbrudd av liste 1- og liste 2-sykdommer, kreves særskilt tillatelse fra Mattilsynet. Dette innebærer at mottak av denne type risikoavfall ved biogassanlegg som ligger nær fjørfeanlegg kan unngås.

Liste 1-sykdommer

For fjørfe er det to sykdommer som er kategorisert som liste 1-sykdommer: Aviær influensa (AI) og Newcastle Disease (ND). Disse sykdommene har flere fellestrekk. Begge forårsakes av virus som normalt sirkulerer i villfuglpopulasjoner som henholdsvis lavpatogene eller lavvirulente varianter. Av og til kan imidlertid disse relativt harmløse variantene mutere til mer virulente varianter som kan forårsake høy morbiditet og mortalitet i fjørfebesetninger.

Høypatogen aviær influensa (HPAI) forårsaker som regel akutt sykdom med høy dødelighet i fjørfehold, og mistanker utredes i de fleste tilfeller omgående. Det vurderes derfor som svært lite sannsynlig at HPAI-utbrudd forblir uoppdaget, og at gjødsel kontaminert med fugleinfluensasmitte leveres til norske biogassanlegg. Når det gjelder infeksjon med lavpatogene fugleinfluensavirus er det større usikkerhet knyttet til hvordan sykdomsbildet vil arte seg i ulike fjørfeproduksjoner, og dermed også til i hvilken grad eller hvor tidlig slike tilfeller vil bli oppdaget.

Aviær influensa (AI)

Høypatogen fugleinfluensa ble for første gang påvist i en kommersiell fjørfebesetning i Norge i november 2021. Den alvorlige virussykdommen har frem til nå blitt påvist i seks kommersielle fjørfebesetninger, i tre hobbyfuglehold og i to kommunale parker med tamfugl i Norge (jf. [Veterinærinstituttet](#)). Fem av de seks utbruddene i kommersielle besetninger har funnet sted i Rogaland.

Influenzavirus skilles ut i avføring, spytt og nesesekret, og vanlig smittevei er fekal-oral. Viruset kan også forekomme i smittsomme aerosoler, og luftbåren smitteoverføring kan være en viktig faktor i smittespredning over korte avstander. Betydningen av luftbåren smitte over lengre avstander vil avhenge av antall smittede individer, ventilasjon, værforhold m.m.

Influenzavirus kan persistere i gjødsel, men overlevelsestiden påvirkes av faktorer som temperatur, pH og tørrstoffinnhold. Overlevelsen reduseres ved høyere temperaturer og økende tørrstoffinnhold. I gjødsel kan viruset eksempelvis overleve i opptil 25 dager ved 4 °C, mens overlevelsen er begrenset til om lag 4 dager ved 30-35 °C. I flytende gjødsel kan viruset overleve i opptil 105 dager, og i vann er det rapportert overlevelsestider på 95-158 dager ved 17 °C. Kompostering der temperaturen overstiger 40 °C vil eliminere viruset.

[Link til Veterinærinstituttets faktaark om AI](#)

Newcastle Disease (ND)

Newcastle Disease kan også forårsake akutte sykdomsutbrudd med høy dødelighet, slik man blant annet har sett i Spania i desember 2025. Utbruddene av ND som har forekommet i Skandinavia de siste årene har imidlertid hatt et annet forløp og har vært kjennetegnet av en kraftig reduksjon i eggproduksjonen uten at det er observert øvrige kliniske symptomer eller forhøyet dødelighet i besetningene. Utbrudd av denne typen ND i fjørfe uten eggproduksjon kan derfor potensielt gå under radaren og ikke bli oppdaget.

ND-virus (NDV, aviært paramyxovirus 1) skilles ut både via luftveiene og i avføring. Smittespredning mellom fugler skjer primært gjennom luftbårne aerosoler og ved inntak av kontaminert vann og fôr. NDV er relativt stabilt i miljøet og tåler et bredt spekter av temperaturer og pH, men inaktiveres ved temperaturer fra om lag 56 °C og oppover. Smitteførende aerosoler kan bidra til luftbåren spredning under utbrudd. Introduksjon av smitte kan også skje via kontaminert vann og fôr, samt ved at fluer, andre insekter, personell og utstyr fungerer som mekaniske vektorer. Viruset kan overleve i opptil 28 dager i gjødsel. Overlevelsestiden i organisk materiale ved 37,8-43,3 °C er 2-7 dager, mens virus i kadavre kan forbli infeksiosøst i minst 6 måneder ved 20 °C. Ved 4 °C kan viruset overleve i mer enn ett år, og overlevelsestiden ved 20-25 °C er rapportert å være 30-90 dager. Under vinterforhold kan virus persistere i avføring og gjødsel i flere uker.

[Link til veterinærinstituttets faktaark om ND](#)

Liste 2-sykdommer

I likhet med liste 1-sykdommene er norsk fjørfeproduksjon generelt fri for liste 2-sykdommene. Likevel påvises som regel enkelte agens i denne gruppen årlige. Fravær av enkelte av disse sykdommene i norsk fjørfeanæring, som infeksjons laryngotrakeitt (ILT) og aviær rhinotrakeitt (ART), er årsaken til at vi kan ha restriksjoner og krav ved import av høns og kalkun. Norge har også en Salmonellagaranti, som gir grunnlag for strenge krav til testing i forkant av import av fjørfe og fôr. Å holde norsk fjørfeproduksjon fri for disse tre agensene er derfor av svært stor betydning. I tillegg til disse tre agensene kan infeksjons bronkitt (IB), et svært smittsomt coronavirus, forårsake betydelige konsekvenser for dyrehelsen, dyrevelferden og økonomien i fjørfeproduksjonen. Dette viruset er på frammarsj i flere land, blant annet i Finland.

Infeksjons laryngotrakeitt (ILT)

ILT forårsakes av et alfaherpesvirus, et kappekledd DNA-virus, også kjent som infectious laryngotracheitis virus (ILTV). Ulike ILTV-stammer har varierende evne til å gi sykdom, og som ved alle herpesvirusinfeksjoner forårsaker også ILTV latente infeksjoner. ILT rammer hovedsakelig høns, men også fasaner, raphøns og påfugler kan bli syke. Ville fugler, som duer og andefugler, kan fungere som friske smittebærere. ILT smitter mellom fugler gjennom luftveissekret. Utbrudd har ofte sammenheng med forflytning av smittede fugler (kjøp, salg eller utstillinger), eller via kontaminert utstyr og strø. Avføring, støv, fjær og insekter fra infiserte besetninger kan inneholde store mengder virus, og viruset kan overleve i flere måneder i miljøet. Luftbåren smitte via aerosoler, som kan overleve i luft i flere timer, kan spres over lengre avstander under gunstige forhold.

I Norge blir kommersielle avlsflokker rutinemessig testet for forekomst av antistoffer mot ILTV. Sykdommen har ikke vært påvist i norske kommersielle fjørfeanlegg siden 1971, men påvises sporadisk i enkelte hobbyfuglehold.

[Link til veterinærinstituttets faktaark om ILT](#)

Aviær rhinotrakeitt (ART)

ART er en sykdom forårsaket av aviært metapneumovirus (AMPV), som kan smitte høns og kalkun og føre til lidelser i de øvre luftveiene, reproduksjonsforstyrrelser og dropp i eggproduksjonen. Hos høns omtales sykdommen ofte som swollen head syndrome, mens den hos kalkun kalles turkey rhinotracheitis (TRT). Etter funn av antistoffer mot ART hos høns i flere flokker, uten foregående kliniske symptomer på starten av 2000-tallet ble høns tatt ut av overvåkingsprogrammet for ART. Klinisk ART er ikke påvist norske fjørfeanlegg.

AMPV regnes som et svært smittsomt virus, men det blir raskt inaktivert i miljøet etter utskillelse. Fugler skiller vanligvis ut viruset bare i noen få dager etter infeksjon, noe som kan gjøre diagnostikken utfordrende. Smitte skjer hovedsakelig ved direkte kontakt og via aerosol/dråpepartikler fra luftveiene. Ville fugler fungerer sannsynligvis som reservoar for AMPV.

[Link til veterinærinstituttets faktaark om ART](#)

Infeksiøs bronkitt (IB)

IB forårsakes av et svært smittsomt coronavirus og ramme de øvre luftveiene hos høns og andre fugler. Sykdommen medfører også nedsatt eggproduksjon og forårsaker egg med skallforandringer. Smittede dyr skiller ut virus fra luftveiene og via avføring allerede en til tre dager etter at de er smittet, og kan fortsette å skille ut virus opptil flere uker etter opphør av kliniske tegn. Smittespredning innad i en flokk eller et anlegg foregår hovedsakelig via aerosoler, men ikke over lengre distanser da virusmembranen ikke overlever lenge i miljøet.

I Sverige førte flere utbrudd av IB på 1990-tallet til at man begynte å vaksinere kommersielle avlsflokker, unghøner og noen verpehønsflokker mot IB. Viruset er også utbredt i Danmark, hvor sykdommen også kontrolleres med vaksiner. I Finland var IB uvanlig i kommersielle flokker fram til 2023. Da spredte IB-viruset seg raskt gjennom store deler av den finske fjørfeindustrien og førte til alvorlig sykdom og store produksjonstap. Som følge av dette ble vaksiner mot IB innført i Finland samme år. Norsk fjørfeanæring er fri for IB, men sporadiske tilfeller forekommer. Siste påvisning i et kommersielt fjørfehold her til lands ble gjort i 2018 hos importerte foreldredyr for slaktekylling. I hobbyfuglehold er IB trolig langt mer utbredt, og disse utgjør sannsynligvis også det største smittereservoaret.

[Link til veterinærinstituttets faktaark om IB](#)

Salmonella ssp.

Salmonella finnes over hele verden, ofte hos symptomfrie smittebærende dyr og mennesker. I Norge har vi siden 1995 overvåket forekomsten av Salmonella i mat, dyr og dyrefôr, og resultatene viser at vi har en svært lav utbredelse sammenlignet med de fleste andre land. Forekomsten av Salmonella i storfe-, svine- og fjørfepopulasjonene er estimert til å være under 0,3 % ([Overvåkingsprogrammet for Salmonella 2024](#)). Hos sau i Norge er Salmonella *diarizonae* serovar 61:k:1,5,7 relativt utbredt. Denne Salmonellatypen har liten betydning for saue- eller folkehelsen, men dersom den blir påvist i fjørfeanlegg vil forvaltningen bli den samme som ved påvisning av en hvilken som helst annen Salmonellavariant. S. Typhimurium er noe utbredt hos ville fugler og piggsvin i Norge, og kan derfor være kilde til salmonellainfeksjoner hos både andre dyr og mennesker.

Salmonella blir skilt ut med avføring og smitter via forurenset fôr, mat eller vann, men også ved kontakt med infiserte dyr eller mennesker. Bakteriene kan overleve i flere måneder i organisk materiale, og under visse vilkår kan de oppformerer i fjøs og miljø. Store mengder salmonellabakterier kan skilles ut ved sykdom hos dyr. Salmonella *Enteritidis* er observert å kunne overleve i fôr og strø i opptil 26 måneder etter at smittet flokk ble tatt ut. Salmonella *Senftenberg* viste ved en undersøkelse å kunne overleve i over to år i et hus etter at positiv flokk var tatt ut, til tross for at huset var vasket og desinfisert. Høy luftfuktighet er en faktor som fremmer overlevelse av Salmonella.

Salmonella blir sporadisk påvist i kommersielle fjørfehold. Smitteintroduksjon mistenkes ofte å være knyttet til brist i biosikkerhet i de enkelte anleggene. Biosikkerhetstiltak er derfor svært viktige i denne sammenhengen, særlig tiltak som besøkskontroll samt kontroll av skadedyr, fôr og vannkilder.

[Link til veterinærinstituttets faktaark om Salmonella](#)

Andre agens

I tillegg til de ovennevnte agensene finnes det flere patogener som kan ha alvorlige konsekvenser for fjørfe, og som kan være mer utbredt i husdyrgjødsel fra andre typer dyrehold. Eksempler på slike patogener er *Pasteurella multocida*, *Erysipelotrix rusepathie* og *Listeria monocytogenes*. Den førstnevnte har relativt dårlig overlevelse utenfor verten og begrenset evne til luftbåren smitteoverføring, mens de to siste er ubikvitært forekommende i miljøet.

Vektorer

I vår vurdering anser vi luftbåren smitte som den mest sannsynlige smitteveien for overføring av agens fra et biogassanlegg til nærliggende fjørfeanlegg. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at smittestoff også kan transporteres i nærliggende områder via ulike vektorer, som gnagere, ville fugler og insekter. Denne vurderingen forutsetter at et biogassanlegg håndterer det de mottar i lukkede systemer, har god orden, er tilstrekkelig sikret mot ville fugler og har kontroll på skadedyr.

Som det framgår av beskrivelsene av de ulike agensene ligger smittereservoaret ofte i miljøet, for eksempel hos ville fugler eller i hobbyfuglehold. Sikring mot smittebærende vektorer er et ansvar som uansett ligger hos tilgrensende fjørfeanlegg, ettersom slike vektorer kan introdusere smitte uavhengig av tilstedeværelse av et nærliggende biogassanlegg. For agens der villfugl eller hobbyfuglehold utgjør et vesentlig mer relevant smittereservoar enn fjørfe, synes det ikke å foreligge holdepunkter for at etablering av et biogassanlegg i seg selv vil innebære økt smitterisiko for nærliggende fjørfeanlegg. Dette forutsetter imidlertid at biogassanlegget ikke bidrar til økt tilstedeværelse av ville fugler i området.

Andre forhold

Forutsatt at driften gjennomføres i samsvar med gjeldende krav og regelverk, vurderer Veterinærinstituttet at den største potensielle risikoen for nærliggende fjørfeanlegg vil være knyttet til utilsiktede utslipp eller lekkasjer som følge av ulykker, snarere enn forhold som oppstår under normal drift av et biogassanlegg. Risikoen for slike hendelser må vurderes grundig som en del av planleggingen av et biogassanlegg, og det bør ved utforming iverksettes tiltak som reduserer konsekvensene dersom slike hendelser skulle oppstå.

Kilder:

<https://www.mdpi.com/2306-7381/12/4/391>

https://mattilsynet-xp7prod.enonic.cloud/_/attachment/inline/490dd69e-a9f7-4137-8b50-4bd94965f813%3A3153c2dd5c35497b1ec3a67f76b1ff7c93205b3f/Veileder%20biogassanlegg.pdf

<https://www.fao.org/4/t0541e/t0541e07.htm>

<https://www.nrk.no/mr/stor-lekkasje-fra-havila-sitt-biogassanlegg-pa-nesset-i-molde-kommune---smabathamna-full-av-drit-1.17558422>

<https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-rogaland/dokument-fmro/landbruk/brosjyrer-og-rettleiarar/biogasshefte.pdf>

<https://voss.herad.no/f/p1/i1ffa7587-26b6-4e48-99f6-b83688591aa4/s-c3-b8knad-20om-20l-c3-b8yve-20til-20biogassanlegg-20p-c3-a5-20vosspdf-1.pdf>

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/nyhetsrom/nyhetsarkiv/stadig-mer-husdyrgjodsel-utnyttes-til-biogass>

(D. Spekrijse, A. Bouma, G. Koch, J.A. Stegeman. Airborne transmission of a highly pathogenic avian influenza virus strain H5N1 between groups of chickens quantified in an experimental setting. Veterinary Microbiology, 2011, 152 (1-2), pp.88. 10.1016/j.vetmic.2011.04.024)

(Samir, F., R.F.E. Naggar, M.M. Hamoud, M.M. Zaki, A.M. Gamal, S.E. Laban, S.A.E. Nasr, E. Ismael and O.K. Zahran. 2018. Persistence of newcastle disease virus genotype ii and shedded genotype vii in poultry farm environment. Hosts and Viruses, 5(6): 81-90.)

Swayne DE, Boulianne M, Logue CM, McDougald LR, Nair V, Suarez DL, et al., editors. Diseases of poultry. 14th ed. Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell; 2020.

Med vennlig hilsen

Ingeborg Sveinsdottir
Seksjonsleder husdyr, vilt og velferd

Grim Rømo
Fagansvarlig for fjørfe

Vedlegg

Forskrift om dyrehelse (dyrehelseforskriften) – Nasjonal liste for sykdommer hos landdyr, reptiler og amfibier og sjøpattedyr

Liste 1. Sykdommer

Norsk betegnelse	Internasjonal betegnelse	Smittestoff	Høyest EU-kategori og art t.o.
Aviær influensa* (AI)	Avian influenza (AI)	AI-virus (Influensavirus A, <i>Orthomyxoviridae</i>) Gjelder høypatogen (HP) AI hos alle fugler og Lavpatogen (LP) AI subtype H5 eller H7 hos tamme fugler	HPAI = A (Aves)
Newcastlesyke*	Newcastle disease (ND)	ND-virus (Aviært paramyxovirus 1/ Aviært orthoavulavirus 1, <i>Paramyxoviridae</i>)	A (Aves)
*	Meldepliktig WOAH.		

Liste 2. Sykdommer

1. Sykdommer hos flere dyrearter

Norsk betegnelse	Internasjonal betegnelse	Smittestoff	Høyest EU-kategori og art t.o.
Aviær klamydiose*	Avian chlamydiosis	<i>Chlamydophila</i> spp., <i>C. psittaci</i> , <i>C. avium</i> og <i>C. gallinacea</i>	D (<i>Psittaciformes</i>)
Salmonellainfeksjoner	Salmonellosis (inkludert Fowl typhoid*)	<i>Salmonella</i> spp. (inkludert <i>S. abortusovis</i> * og <i>S. gallinarium</i> *)	D (<i>Gallus gallus</i> , <i>Meleagris gallopavo</i> , <i>Numida meleagris</i> , <i>Coturnix coturnix</i> , <i>Phasianus colchicus</i> , <i>Perdix perdix</i> , <i>Anas</i> spp.)

6. Sykdommer hos fugler

Norsk betegnelse	Internasjonal betegnelse	Smittestoff	Høyest EU-kategori og art t.o.
Aviær mycoplasmose*	Avian mycoplasmosis	<i>M. gallisepticum</i> , <i>M. meleagridis</i> og <i>M. synoviae</i>	D (<i>Gallus gallus</i> , <i>Meleagris gallopavo</i>)
Aviær rhinotrakeitt hos kalkun*	Turkey rhinotracheitis (TRT)	Aviært metapneumo-virus (Metapneumo-virus, <i>Paramyxoviridae</i>)	Ikke-listeført i EU
Egg dropp syndrom	Egg drop syndrome (EDS-76)	EDS-76-virus (<i>Adenovirus</i> , <i>Adenoviridae</i>)	Ikke-listeført i EU
Hønskolera	Fowl cholera	<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>multocida</i>	Ikke-listeført i EU
Infeksiøs bronkitt*	Avian infectious bronchitis (IB)	IB-virus (<i>Gammacoronavirus</i> , <i>Coronaviridae</i>)	Ikke-listeført i EU
Infeksiøs laryngotrakeitt*	Avian infectious laryngotracheitis (ILT)	ILT-virus (<i>Gallid herpesvirus 1</i> , <i>Alphaherpes-virinae</i> , <i>Herpesviridae</i>)	Ikke-listeført i EU
Paramyxovirus-infeksjon hos tamduer, unntatt Newcastle-syke	Avian paramyxovirus infection (except Newcastle disease)	Aviært paramyxovirus 1, (<i>Avulavirus</i> , <i>Paramyxoviridae</i>)	Ikke-listeført i EU
Tuberkulose	Tuberculosis	<i>M. avium</i> subsp. <i>avium</i>	Ikke-listeført i EU
Virusenteritt hos and	Duck virus enteritis (DVE)	Andeenterittvirus (<i>Alphaherpes-virus</i> , <i>Herpesviridae</i>)	Ikke-listeført i EU
Virushepatitt hos and*	Duck virus hepatitis (DVH)	DVH I, II, III. DVH I (<i>Avihepatovirus</i> , <i>Picornaviridae</i>) DVH II og III (<i>Astrovirus</i> 1 og 2, <i>Avastrovirus</i> , <i>Astroviridae</i>)	Ikke-listeført i EU